

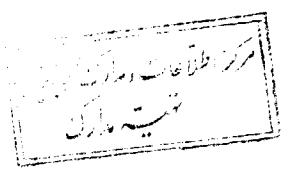
شماره ۱۳۲۴ / ۳ / ۲۸
تاریخ ۱۳۸۲ / ۳ / ۲۸
پست

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی ایران
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

۱۳۲۴ / ۳ / ۲۸

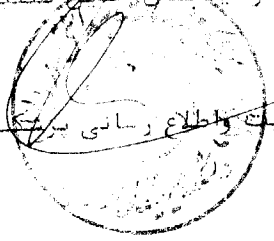

نصوبنامه پایان نامه کارشناسی ارشد

بدینوسیله اعلام می نماید گیتی هاشمی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی پایان نامه خود را تحت عنوان " بررسی مشکلات دانشجویان معلول رشته پزشکی در زمینه استفاده از کتابخانه "

در تاریخ ۷۳/۴/۱۵ به عنوان آخرین شرط دریافت درجه کارشناسی ارشد به هیئت علمی این دانشکده ارائه نموده و مورد قبول واقع شد /ع

دکتر سیدجمال الدین طبسی

رئیس دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

- استاد راهنما : سرکار خانم شیرین تعاونی
- استاد مشاور : جناب آقای محمدرضا علی بیگلری
- مشاور آمار : جناب آقای رهگذر
- استاد داور : جناب آقای دکتر سیدجمال الدین طبسی

آدرس - خیابان وای عصر (عج) بالاترازظفر نبش خیابان شهید بابک پور املی پلاک ۶

تلفن - ۸۰۸۸۸۲۹ - ۸۰۸۸۷۶۴ - ۲۲۲۵۹۹۰

دانشگاه علوم پزشکی ایران

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

بررسی مشکلات دانشجویان معلول رشته پزشکی در زمینه استفاده از کتابخانه

ارائه شده به دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی
بعنوان بخشی از شرایط دریافت درجه کارشناسی ارشد
کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

گیتی هاشمی

تهران - تیر ۱۳۷۳

۶۰

سپاس :

وظیفه خود می دانم از استادان ارجمند سرکار خانم
شیرین تعاونی استاد راهنما - جناب آقای دکتر
طیبی استاد داور - جناب آقای محمدرضا علی بیک
استاد مشاور - جناب آقای رهگذر استاد مشاور آمار
که با حوصله و دقت و دلسوزی در همه مراحل این پژوهش
مرا یاری داده و راهنمایی نموده اند ، صمیمانه
سپاسگزار می نمایم .

تقدیم به :

پدرم که هرچه دارم از اوست .

تقدیم به :

همسرم آقای ذکر علی علی زاده و گلهای زندگیم

پدرام ، پیمان و شایان

چکیده :

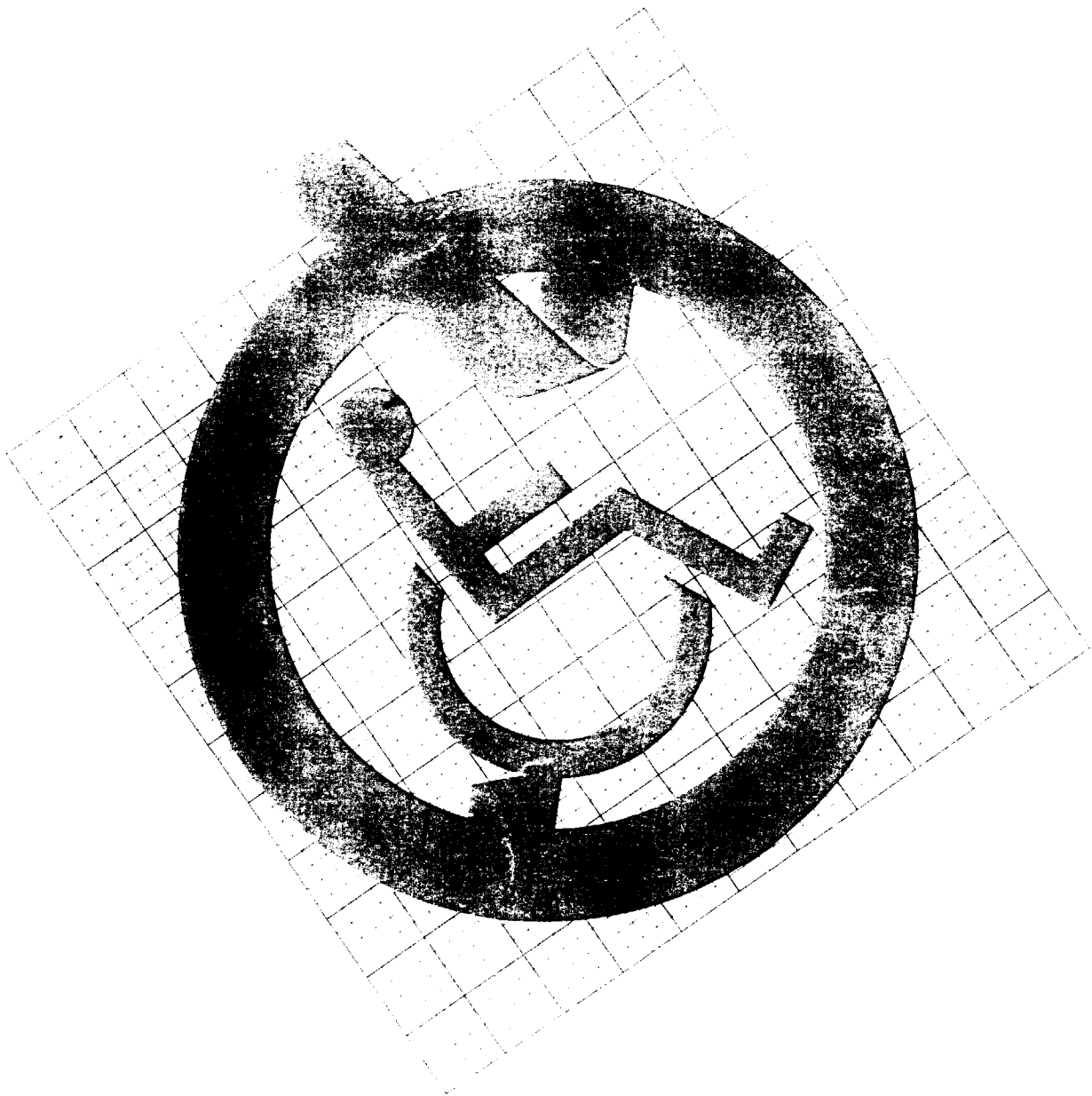
امروزه کتابخانه های دانشکده ای و دانشگاهی که دانشجویان معلول می توانند به آنها دسترسی داشته باشند از اهمیت زیادی برخوردار هستند افزایش تعداد معلولینی که به دانشگاه راه می یابند و شناخت نیاز های کمک رسانی به گروه های خاصی از استفاد کنندگان موجب تغییراتی در کتابخانه های دانشگاهی ، تجهیزات و مجموعه های و بطور کلی خدمات ویژه معلولین شده است .

روش این پژوهش پیمایشی توصیفی است و به وضعیت موجود دانشجویان معلول رشته پزشکی می پردازد . در این تحقیق از پرسشنامه استفاده شده یکی برای دانشجویان - معلول و دیگری برای کتابداران مرجع و داده ها بوسیله نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردیده است .

هشت کتابخانه پزشکی و ۹۸ دانشجوی معلول رشته پزشکی مورد بررسی قرار گرفته اند داده های پژوهش نشان می دهد که ۲۱٪ دانشجویان معلول قادر به راه رفتن نیستند . و از ویلچر استفاده می کنند ۹۴ درصد اظهار داشته اند که هیچگونه آموزشی در زمینه استفاده از کتابخانه به آنان ارائه نشده است . ۹۱/۶ درصد ایجاد شبکه اطلاع رسانی که به دانشجویان معلول سرویس دهد را مناسب می دانند .

۶۳٪ کتابداران مورد بررسی اظهار داشته اند که دانشجویان معلول می توانند به

- کتابخانه آنها دسترسی یابند و از برگه‌ها استفاده نمایند و لابه لای قفسه‌ها رفت و آمد کنند و ۳۸٪ کتابداران اعلام کرده‌اند که کتابخانه آنان امکانات ارائه خدمات به دانشجویان را دارا هستند .
- در خاتمه پیشنهاد می‌شود که :
- ۱- موانع عدم دسترسی به محل کتابخانه از میان برداشته شود .
 - ۲- تجهیزات خاص برای معلولین پیش بینی و استاندارد وسائل رعایت شود .
 - ۳- کتابخانه‌ها دارای سیاستی مدرن در زمینه ارائه خدمات به معلولین باشد .
 - ۴- سمینارهایی در زمینه ارائه خدمات به معلولین برای کتابداران مرجع تدارک دیده شود .
 - ۵- کارکنان کتابخانه با مشکلات و نیازهای دانشجویان معلول آشنا شوند
 - ۶- شبکه اطلاع رسانی جهت معلولین دانشگاه‌ها ایجاد شود .

شعار جامعه معلولین ، دادن فرصت مساوی به تمام انسان هاست
قبل از هر چیز معلول يك انسان است ، بنابراین آنچه ما را به هم پیوند میدهد
بیش از آن چیزهاییست که جدایمان می سازد .

" فهرست مطالب "

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
الف	سیاس
ج	چکیده
ر	فهرست مطالب
ح	فهرست نمودارها
ط	فهرست جداول
ی	پیوست ها
	فصل اول :
۱	۱- مقدمه
۵	۲- بیان مسئله
۸	۳- ضرورت انجام پژوهش
۸	الف - وضع و آمار معلولین در جهان
	ب - وضع و آمار معلولین در ایران و اشاره به علل و اسباب
۱۰	معلولیت در ایران
۱۲	۴- اهداف پژوهش
۱۲	۵- سوالات پژوهش
۱۳	۶- تعریف واژه ها
	فصل دوم :
۱۵	۱- بررسی مطالعات انجام شده در زمینه پژوهش
	فصل سوم :
۳۲	۱- روش پژوهش
۳۲	۲- جامعه مورد پژوهش
۳۲	۳- روش جمع آوری

فصل چهارم :

۲۵	۴-۱ یافته ها و تجزیه و تحلیل آنها
	۴-۲ جداول و نمودارهای مربوط به اطلاعات پرسشنامه دانشجو-
۲۶ بیان معلول
۵۴	۴-۳ سایر یافته ها
۵۵	۴-۴ توزیع نظرات کتابداران مرجع
۵۴	۴-۵ تجزیه و تحلیل اطلاعات پرسشنامه شماره ۲

فصل پنجم :

۵۶	۵-۱ خلاصه و نتیجه گیری
۵۸	۵-۲ نقطه نظرات پژوهشگر
۶۱	۵-۳ پیشنهادات برای تحقیقات آینده
۶۲ کتابنامه لاتین
۶۵	" فارسی

" فهرست نمودارها "

صفحه	عنوان
۳۶	نمودار شماره ۱ : توزیع دانشجویان معلول رشته پزشکی در دانشگاههای شهر تهران .
۳۷	نمودار شماره ۲ : توزیع مدت معلولیت دانشجویان معلول رشته پزشکی
۳۹	نمودار شماره ۳ : توزیع میزان معلولیت دانشجویان رشته پزشکی
۴۰	نمودار شماره ۴ : توزیع سهولت دسترسی به کتابخانه توسط دانشجویان معلول
۴۱	نمودار شماره ۵ : توزیع آموزش های مخصوص آشنائی با کتابخانه به دانشجویان معلول
۴۴	نمودار شماره ۶ : توزیع توانائی حمل متون پزشکی سنگین وزن توسط دانشجویان معلول
۵۵	نمودار شماره ۷: توزیع نظرات کتابداران مرجع

" فهرست جداول "

صفحه	عنوان
۳۸	جدول شماره ۱ : توزیع فراوانی عضو آسیب دیده در بدن دانشجویان معلول رشته پزشکی
۴۲	جدول شماره ۲: توزیع توانائی یافتن منابع با استفاده از برگه دان بـمـه تفکیک میزان معلولیت
۴۳	جدول شماره ۳ : توزیع توانائی برداشتن کتب و مجلات از قفسه ها بـمـه تفکیک میزان معلولیت
۴۴	جدول شماره ۴ : توزیع تمایل به محل مطالعه معلولین به تفکیک میزان معلولیت
۴۶	جدول شماره ۵: توزیع تمایل دریافت و درخواست کتابها از طریق تلفن و پیک به تفکیک میزان معلولیت
۴۷-۸	جدول شماره ۶ : توزیع شکل و مواقع دریافت و درخواست کتابها از طریق تلفن و پیک به تفکیک میزان معلولیت دانشجویانی که استفاده از تلفن و پیک را مناسب می دانند
۴۹	جدول شماره ۷: توزیع گشایش مشکلات در اثر استفاده از کامپیوتر در کتابخانه به تفکیک میزان معلولیت
۵۰	جدول شماره ۸: توزیع زمینه های موارد استفاده از کامپیوتر در کتابخانه به تفکیک میزان معلولیت
۵۱	جدول شماره ۹ : توزیع تمایل به ایجاد شبکه سرویس دهی به دانشجویان معلول به تفکیک میزان معلولیت
۵۲ ۳	جدول شماره ۱۰: توزیع پیشنهادات برای بهبود وضعیت کتابخانه بـمـه تفکیک میزان معلولیت

" پیوست ها "

صفحه	عنوان
۶۶	پیوست ها : فرم آماری دانشجویان معلول گروه علوم پزشکی کشور
۶۷	پیوست ۲ : پرسشنامه شماره ۲ - مخصوص کتابداران مرجع
۷۰	پیوست ۳ : پرسشنامه شماره ۱ - مخصوص دانشجویان معلول
۷۲	پیوست ۴ : آمار هشت کتابخانه مورد بازدید فرار گرفته
۷۴	تصاویر
	چکیده به انگلیسی

" فصل اول "

۱- مقدمه :

امروزه معلولین را مطرودین جامعه نمی دانند . ارگانها و نهادهای جامعه وظیفه خود می دانند به این افراد کمک و یاری کنند کتابخانه ها نیز از مهمترین نهادهایی هستند که میتوانند به این افراد خدمت نمایند . در کشور ما به دلیل جنگ تحمیلی ، تعداد معلولین به نحو چشمگیری افزایش یافته است . اکثر این جانبازان ، افراد سالمی بودند که در میدان های جنگ یا گلوله باران و بمباران مناطق مسکونی غیر نظامی معلول شده اند بالطبع تبدیل شدن ناگهانی و غیر منتظره فردی سالم و فعال به موجودی که برای رفع ابتدائی ترین نیاز های شخصی احتیاج به کمک سایرین دارد . مسائل و عوارض فراوانی را به دنبال داشته است . معلولین با توجه به شرایط جسمانی خاصی که دارند هیچ نقطه از زندگی آنان با مسئله معلولیتشان بی ارتباط نیست برای اینکسه افراد سالم بتوانند بخش کوچکی از مشکلات روزمره معلولان را درک کنند کافی است بکشند تا فعالیت های روزانه و ساده همانند لباس پوشیدن ، صورت شستن و . . . را - تنها با یک دست یا یک پا ، بدون خم شدن زانو یا پشت انجام دهند . این افراد با اطرافیان خود در نحوه زندگی روزانه و فعالیت های اجتماعی فرق دارند ولی از نظر دسترسی به ساختمانها ، دست یابی به نقل و انتقال راحت ، آموزش و استخدام و از جمله اطلاعات دارای حقوق مساوی با افراد عادی هستند آنها برای پذیرش شرایط جدید زندگی

و انطباق خود با آنان ، با مشکلات زیادی روبرو هستند و بدین منظور جهت حفظ سلامت روانی جانبازان و امیدوار کردن آنها به ادامه زندگی ضروری است خط مشی رسمی برای دست یابی به منابع اطلاعاتی در کتابخانه ها بخصوص کتابخانه های دانشگاه - هی ، پژوهشی و عمومی - برای معلولین تدوین و تصویب گردد .

کتابخانه های دانشکده ای و دانشگاهی که دانشجویان معلول میتوانند به آنها دسترسی

داشته باشند از اهمیت زیادی برخوردار هستند . افزایش تعداد معلولینی که به دانشگاه راه می یابند و رشد شناخت نیازهای کمک رسانی به گروه های خاصی از استفادکنندگان موجب تغییرات در کتابخانه های دانشگاهی تجهیزات و مجموعه ها و بطور کلی خدمات ویژه معلولین شده است . (Velleman ,R. ، ۱۹۷۷)

کتابداران دانشکده ای و دانشگاهی میتوانند ترتیبی دهند که تجهیزات ، مواد

و برنامه ها در اختیار دانشجویان معلول قرار گیرد . درک نیازهای خاص اطلاعاتی

ایشان ، کتابداران را قادر به تکمیل مجموعه های آنها می سازد تا بتوانند به دانشجویان - معلول که در خدمت آنها هستند کمک برسانند .

بنابراین مسئول کتابخانه دانشگاهی موثرترین کلید در ارائه خدمات به اینگونه

افراد است . لازمست که او نحوه خدمات موجود را متکبرانه بررسی کند . می بایست

از بودجه کتابخانه بطور مناسب و منقضي برای این منظور استفاده کند و همکاری صمیمانه